

Право промислової власності

лекція

План

1. Поняття права промислової власності та його правове регулювання.
2. Об'єкти та суб'єкти права промислової власності.

Поняття права промислової власності

Право промислової власності (в об'єктивному значенні) – сукупність правових норм, що регулюють відносини, які виникають у зв'язку зі створенням, оформленням і використанням винаходів, корисних моделей і промислових зразків та інших об'єктів науково-технічної творчості, визначених законом.

Правове регулювання права промислової власності

- 1) Глави 39 (на винахід, корисну модель, промисловий зразок), 38 (на наукове відкриття), 40 (на компонування інтегральних мікросхем), 41 (на раціоналізаторську пропозицію), 42 (сорт рослин, породу тварин) ЦК України;
- 2) Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 р.;
- 3) Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 р.
- 4) Закон України «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів» 05.11.1997 р.
- 5) Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» від 21.04.1993 р.
- 6) Закон України «Про племінну справу у тваринництві» від 15.12.1993р.

Об'єкти права промислової власності

- 1) основні об'єкти – винаходи, корисні моделі та промислові зразки;
- 2) компонування напівпровідникових виробів; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин та породи тварин (селекційні досягнення).

Винахід – технологічне (технічне) рішення у сфері технології, що є новим, промислово придатним і має винахідницький рівень (ч.1 ст.459 ЦК).

Об'єктом винаходу може бути *продукт* (пристрій, речовина тощо) або *процес* у будь-якій сфері технології (ч.2 ст.459 ЦК).

Корисна модель – конструктивне виконання пристрою, що є новим і промислово придатним (ч.1 ст.460 ЦК).

Об'єктом корисної моделі може бути *пристрій або процес* у будь-якій сфері технології (ч.2 ст.460 ЦК).

Промисловий зразок – зовнішній вигляд виробу або його частини, що є новим і має індивідуальний характер (ч.1 ст.461 ЦК).

Промисловий зразок визначається лініями, контурами, кольором, формою, текстурою та/або матеріалом виробу, та/або його оздобленням (ч.2 ст.461 ЦК).

Винахід

Винахід – технологічне (технічне) рішення у сфері технології, що є новим, має винахідницький рівень і є промислово придатним.

Об'єктом винаходу може бути продукт або процес (спосіб) (ч.2 ст.459 ЦК, ч.2 ст.6 Закону «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»).

Продукт – будь-який штучно створений предмет (пристрій, речовина, штам мікроорганізму тощо). Перелік продуктів є відкритим.

Процес (спосіб) – алгоритм здійснення дій, їх послідовність, виконаних у визначеній черговості чи з дотриманням визначених правил.

Об'єкт винаходу виражається через *формулу* – коротку словесну технічну суть винаходу, що викладається за встановленими правилами і є змістом патенту на винахід.

Умови патентоздатності винаходу

1) **новизна** – полягає в тому, що об'єкт *невідомий у світі* до моменту подання заявки та *не є частиною рівня техніки*, тобто відомості про нього не стали загальнодоступними для патентування.

2) **винахідницький рівень** – свідчить про творчий характер винаходу і є якісною ознакою.

Винахід має **винахідницький рівень**, якщо для середнього фахівця він не є очевидним, тобто явно не впливає із рівня техніки.

3) **промислова придатність** – винахід або корисна модель визнаються промислово придатними, якщо вони можуть бути використані у будь-якій сфері діяльності – промисловості, торгівлі, сільському господарстві тощо.

Корисна модель

Корисна модель – конструктивне виконання пристрою, що є новим і промислово придатним.

Об'єктом корисної моделі може бути пристрій або процес (спосіб) у будь-якій сфері технології (ч.2 ст.460 ЦК, ч.2 ст.6 Закону «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»).

Умови патентоздатності корисної моделі

1) **новизна** – для корисних моделей перевіряється через *сукупність суттєвих ознак*, визначених заявником. Враховуються лише ті ознаки, завдяки яким отримується технічний результат, інші – до уваги не беруться.

Рівень техніки для корисних моделей містить будь-які відомості, що стали загальнодоступними *в світі* до дати пріоритету.

2) **промислова придатність** – не відрізняється від аналогічної умови для винаходів.

Промисловий зразок

Промисловий зразок – результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання (ст.1 Закону «Про охорону прав на промислові зразки»).

Тобто йдеться про *зовнішній вигляд* продукту або його частини (індивідуальні лінії, контури, кольори, форми, текстури, та (або) матеріали продукту та (або) його оздоблення) (ч.2 ст.461 ЦК, ч.2 ст.5 Закону «Про охорону прав на промислові зразки»).

Умови охороноздатності промислового зразка

1) *новизна* – має бути світовою – він визнається новим, якщо сукупність його суттєвих ознак не є загальновідомою у світі до дати пріоритету.

Промисловий зразок визнається новим, якщо жоден ідентичний промисловий зразок не доведено до загального відома (ч.2 ст.6 Закону «Про охорону прав на промислові зразки»).

2) *індивідуальний характер* – загальне враження, яке він справляє на інформованого користувача відрізняється від загального враження, яке справляє на такого користувача будь-який інший промисловий зразок, доведений до загального відома (ч.3 ст.6 Закону «Про охорону прав на промислові зразки»).